

ARKADAŞIM ŞABAN KUZGUN

Harun GÜNGÖR*

Rahmetli Şaban Kuzgun'la tanışmamız 1970'li yıllara tesadüf eder. Ben 1974 yılında kayseri Yüksek İslam Enstitüsünü bitirmiştım. Akademik çalışma yapmak istiyordum. Bitirdiğim okul lisans düzeyinde eğitim vermediği için benim de akademik çalışma imkanım yoktu. Ama aradan zaman geçti, olaylar gelişti, durum değişti ve bize de akademik çalışma yolu açıldı.

Akademik çalışma yapmak için Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dinler Tarihi Kürsüsü başkanı olan ve kendisini ancak yazdığı milliyetçi yazılarından tanıdığım merhum hocam Prof. Dr. Hikmet Tanyu'ya durumu yine muhterem hocam Dr. A. Vehbi Ecer iletti. O da kendisi ile çalışabileceğimi ifade etti.

1978 yılında A. Ü. İlahiyat Fakültesi'nde doktora sınavına girdim ve başarılı oldum. Bir yıl seminer çalışmaları yaptım. O sırada merhum hocam, Şaban Bey'e "Karaimler"i doktora tezi olarak verdiğini, bana da Hıristiyan Türklerden "Gagauzlar"ı vereceğini ifade etti ve daha sonra da bunu tez olarak verdi.

Ben tezimi 1982 yılında bitirdim. Merhum Prof. Dr. Şaban Kuzgun ise tezini benden önce bitirmiş, Kayseri Yüksek İslam Enstitüsü'nde çalışıyordu.

Yüksek İslam Enstitüleri 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK) kanunu ile İlahiyat Fakültelerine dönüştürülmüştü. Kayseri Yüksek İslam Enstitüsü de artık Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesi haline getirilmişti.

1982 yılında E.Ü. İlahiyat Fakültesi Dekanlığı Dinler Tarihi Anabilim dalında bir Yrd. Doç. kadrosu ilan etti. Ben de bu kadroya müracaat ettim. Yapılan sınavlar ve uzun süren bürokratik muamelelerden sonra 09.05.1983 yılında Kayseri'ye gelerek yeni görevime başladım. Artık aynı hocadan doktora yapmış hem merhum Prof. Dr. Şaban Kuzgun, hem de ben aynı anabilim dalı öğretim üyesi idik.

Rahmetli Kuzgun, çok heyecanlı, heyecanlı olduğu kadar da çalışkan, merhamet ve sevgi dolu bir insandı.

* Prof. Dr., Erciyes Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi.

Benim aynı anabilim dalına tayinim için elinden gelen her türlü çaba ve gayreti göstermiş, tayinim gerçekleşince de oldukça çok sevinmişti.

Çalışkan bir kişiliğe sahipti; karşılaştığı bir problemi çözmek için günlerce uğraşır, onu mutlaka çözerdi. Aldığı asistanların da aynı kendisi gibi çalışmasını ister, bu konularda hemen hiç taviz vermezdi.

Heyecanlı bir kişiliğe sahip olduğunu yukarıda belirtmiştim. Ama onun heyecanı boş, lüzumsuz şeylere karşı olan bir heyecan değildi. Haksızlık karşısında kesinlikle tahammül edemez, durumun düzeltilmesi ve mahrumiyetlerin giderilmesi için kanuni yollara başvururdu. Onun bu tür davranışları, üzülererek belirteyim ki, çoğu zaman yanlış anlaşıldı. Heyecanlı durumu ve gösterdiği tepkiler ise, kendi yanında yer almış gibi gözükkenler tarafından istismar edildi.

İdealist bir karaktere sahipti. İnönü Üniversitesi İlahiyat Fakültesi araştırma görevliliği sınavlarını birlikte yaptık. Oraya alınan bütün araştırma görevlilerine hep sahip çıktı ve onların yetiştirilmesi için bir çok fedakarlıklarda bulundu.

Merhum Kuzgun'un en büyük amaçlarından birisi, rahmetli hocamız Prof. Dr. Hikmet Tanyu'nun da özellikle gerçekleştirmek istediği "Türkiye İnanç Coğrafyası"nın tespiti idi. Bunu gerçekleştirmek için bir çok teşebbüste bulundu. Konu ile ilgili olarak Yüksek Lisans ve Doktora seviyesinde çalışmalar yaptırdı. Üzülererek ifade edeyim ki, bunun için ne zaman ne de ortam uygundu.

Her şeyin bilimsel çalışma esasına dayandırılmasının gereğine inanırdı. Günümüz entel tarihçilerin henüz keşfetmeye başladığı "Karaimler = Musevi Türkler" ile ilgili doktora çalışması, kendi alanında yapılmış en önemli, biricik akademik çalışmadır. Henüz bu çalışma aşılamamıştır. Yine üzülererek ifade edeyim ki, ondan sonra gelen, kendini tarihçi sananların bir kısmı ise, Karaim kelimesinin "kara" kelimesinden geldiğini ifade edecek kadar cehalet göstermektedirler.

Merhum Kuzgun, bu çalışmasının dışında da her biri kendi alanında önemli ve ses getirebilecek eserler kaleme almıştır. O'nun "Dört İncil" ile ilgili çalışması da ayrıca önemlidir. Maalesef kendi eserlerinin çoğunu kendi imkanları ile yayınlamak durumunda kalmıştır.

Sahip olduğu bilgileri gazete, dergi, radyo ve televizyon gibi yayın organları aracılığı ile milletimize vermek isterdi. Bunun için, bir çok makale yazdı, ulusal ve mahalli seviyede bir çok radyo ve TV yayınlarına katıldı.

Kendisi ve diğer arkadaşlarla birlikte yayına hazırladığımız "Kayseri ve Çevresinde Ziyaret ve Ziyaret Yerleri" adlı kitap, alanının en önemli metodoloji kitaplarından birisidir. Sözlü-anket, mülakat esası üzerine dayanılarak yapılmış bu çalışmada merhum Şaban Bey, benimle kar-yağmur demeden köyleri dolaşmış, buralarda yaşayan insanlardan bilgi toplamıştır. Bu

Çalışma sırasında Yahyalı ilçesinde karşılaştığımız sağanak yağmuru hiç unutamam.

şaban Bey, bütün öğrencilerini sever, onların özel işleriyle dahi ilgilendirirdi. Rahmetli ile bir öğrencimiz için Ankara'ya kız istemeye beraber gitmiştik de O akşam saat 20.00'den ertesini gün saat 03.00'e kadar kızın babasına dil dökmüştü. Aynı şekilde başka bir öğrencimiz için de yine, bu defa daha uzak bir şehre, ankırı'ya gitmiş ve dönerken de bir kaza geçirmiştik. Ama hiç birinden de şikayetçi olmadı.

Ahde vefa gösterirdi. Kendisini yetiştiren, yetişmesine yardımcı olan hiçbir hocasına vefasızlık göstermedi. Onların acı-tatlı günlerinde hep yanlarında olmaya gayret gösterdi.

Bu kadar yüksek meziyetlere sahip, acı-tatlı hatıralarla en az 20 yılımızı paylaştığımız merhum Prof. Dr. şaban Kuzgun için söylenecek ve yazılacak çok şey var ama nafile..Hayat bu, bugün varsın yarın yok.

Sevgili kardeşim, 14 Mayıs 2000'de bizleri acılara gark ettin, ama yetiştirmiş olduğun onlarca akademisyenin çalışma felsefeni yaşatacağı inancı, bizleri teselli ediyor. Tanrı rahmet eylesin.

Nur içinde yat, sevgili kardeşim.